Hyllede

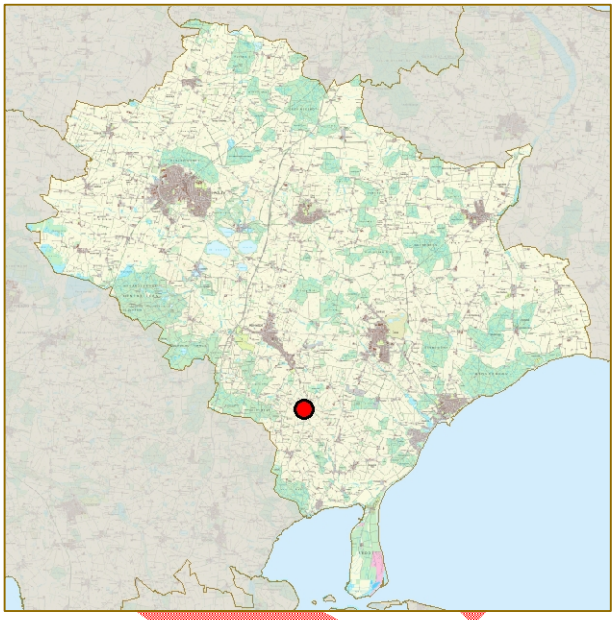

Hyllede ligger cirka 2 km syd for Rønnede og indeholder cirka 31 husstande. Byen strækker sig primært langs Leestrupvej, der blandt andet fører ind til Kongsted og Rønnede.

Byen i landskabet
Hyllede ligger midt i et bakket landskab, som særligt vest for byen er meget kuperet. Overordnet set opleves en hældning i byen fra øst mod vest, på trods af at landskabet i det store hele, stiger fra øst mod vest. Trods de store højdeforskelle i terrænet omkring landsbyen, løber Lilleå umiddelbart nordøst for byen.

Hyllede strækker sig primært langs Leestrupvej, som løber fra Kongsted og Rønnede til Leestrup. Leestrupvej løber igennem Hyllede i en lille lavning, med et mindre aflangt bakkedrag løbende parallelt med vejen mod øst. Selvom Hyllede ligger på kanten af det store bakkedrag mod vest, og i øvrigt ligger højere i landskabet end mange af områdets andre landsbyer, skal man meget tæt på landsbyen før man ser den, da omkringliggende bakker flere steder skjuler landsbyen fra omgivelserne.

Umiddelbart vest for byen ligger to gamle råstofgrav. I dag er det ene af de to graveområder omdannet til en sø, mens det andet er vokset til i træer og krat.

Byens opbygning og udformning
Hyllede har historisk set, haft næsten samme opbygning som i dag. Landsbyen har primært bestået af 3- og 4-længede gårde, som har ligget langs Leestrupvej, og herudover to gårde som fortsat ligger ved landsbyens gamle tingsted på Hylledevej.

I dag er bebyggelsen i Hyllede ligeledes centreret omkring Leestrupvej, hvor landsbyens de ældste huse ligger i krydset mellem Leestrupvej og Hylledevej. To ældre gårde, samt en række senere udstykninger af mindre huse langs Hylledevej i øst, gør dog, at byen også breder sig mod øst. Bebyggelsen langs Hylledevej er, med en enkelt undtagelse, anlagt på den nordlige side af vejen, mens markerne når helt op til vejen mod syd.

Ankommer man til landsbyen fra nord, opleves landsbyen som tæt og omsluttende. Gårdene og de små landsbyhuse ligger helt ud til vejen og skaber en fin facade med gamle bindingsværkshuse og stuehuse i røde teglsten. Krydset mellem Leestrupvej og Hylledevej flankeres desuden af landsbyen gamle købmandshandel, som ifølge skiltet på gavlen ligger på Kjelds Plads.

Som man bevæger sig længere ind i Hyllede bliver afstanden mellem husene større, og der kommer tæt grøn beplantning, hvilket ligeledes er med til at give fornemmelsen af en landsby. I midten af Hyllede er nogle huse placeret ud mod vejarealet, mens andre er trukket tilbage fra vejen. Husene øst for Leestrupvej er bygget på et lille bakkedrags skråning som løber parallelt med vejen. Husrækken lukker af for landskabet med øst.

UDKAST

Kun få steder er der udkig over de omkringliggende marker.

Kort 1:Hyllede, 2011

Kort 2: Originalkort 1, 1808-1859

Fra vest og øst fremstår landsbyen først sporadisk og usammenhængende. Landskabet er en af grundene til denne iagttagelse; fra øst rejser terrænet sig en smule, hvilket bevirker at man først sent aner husene, fra vest, langs Højgårdsvej, stiger terrænet tilsvarende. Desuden er der begge steder beboelser på den ene side af vejen og mark på den modsatte, så der er ikke en umiddelbar forventning om at ankomme til en landsby. Den østlige del af landsbyen er først meget traditionelt opbygget, med tæt placerede huse lidt tilbagetrukket fra vejen, og med haver der afgrænser

ejendommen med hække mod vejarealet. Dog er den yderste del af landsbyens østlige side udelukkende bebygget på den ene side af vejen, hvilket giver et mere åbent udtryk, og medvirker at landsbyindtrykket mindre intenst her.

Fra syd ankommer man først til et mindre højdedrag. Herfra kan man tydeligt se landsbyens huse, som synes at ligge tæt og regelmæssigt. Når man er i landsbyen er iagttagelsen dog en anden: der er længere mellem beboelserne, og der er ofte åbne udkig over markerne, som omkranser landsbyen. Her opnås ikke på samme måde fornemmelsen af at befinde sig i en landsby, og grænserne mod det åbne land bliver derved mere diffuse.

Navn
Hyllede er første gang omtalt i 1370. Navnet Hyllede kommer antageligt fra plantenavnet hyld, mens efterleddet "ede" betyder skov eller brænde. Hyllede kan derfor være anlagt i nærheden af en skov hvori der voksede hyld.

Bebyggelserne i Hyllede
I Hyllede er der både nye og ældre huse, men størstedelen af bygningerne har fastholdt en forholdsvis ensrettet arkitektur. Næsten alle huse er som udgangspunkt opført som traditionelle danske længehuse. Enkelte huse fra begyndelsen af 1900-tallet er dog løbende blevet moderniseret og fremstår derfor i dag anderledes, end de gjorde da de blev opført, og der findes ligeledes eksempler på huse, som er opført som typehuse fra 1960'erne. I byens sydlige del er der de sidste år blevet opført flere nye boliger, og disse nye boliger har overvejende bevaret grundprincipperne for længehus-arkitekturen.

Bygningsmaterialerne er af meget varierende karakter. Den overordnede tendens er at de gamle huse ligger ved krydset mellem Leestrupvej og Hylledevej. Her er husene opført i bindingsværk eller murværk med filtsede facader. Tagene er overvejende beklædt med strå eller eternit. Den gamle købmandsforretning på hjørnet er dog i kontrast hertil. Denne er opført i røde teglsten med skiffertag, stadig med postkasse og indgangsparti på hjørnet. Et par gårde er desuden opført på fundament af kløvede kampesten. Den resterende del af landsbyen består primært af mindre landsbyhuse opført i blankt rødt eller filtes murværk og eternit- eller tegltag.

Funktioner og aktiviteter
Byen har på nuværende tidspunkt ingen funktioner, men fungerer i dag som bosætningsby. Enkelte steder i landsbyen ligger der dog gårde, som fortsat driver landbrug. Al service og detailhandel findes i Rønnede.

Byens grønne elementer
Faxe Kommune er i skrivende stund i gang med at reetablere tingstedet på Hylledevej. Projektet vil gendanne det gamle gadekær og der er i forbindelse hermed udstykket et mindre landbrugsareal.

I dele af byen spiller de grønne beplantninger en stor rolle. Beplantningerne er med til at understrege det smalle snoede veje og skabe små hyggelige rum, særligt langs Leestrupvej. Dette opleves ligeledes i byens østlige del, hvor de grønne beplantninger afgrænser haverne ud mod vejarealet, og dermed giver fornemmelsen af et villakvarter.

Særlige værdier og sårbarheder
Beboelserne i Hyllede er opført i forskellige tidsperioder. Alligevel er det lykkes for byen at bevare nogle arkitektoniske fællestræk for de fleste huse, herunder blandt andet længehusene. Opførsler af nye huse i byen, som ikke bevarer dette træk, er dermed med til at svække denne karakter.

Byen opnår blandt andet sin intime landsby atmosfære ved at husene ligger ud mod vejarealet, særligt i den nordlige og delvist den midterste del af byen. Trækkes husene tilbage fra vejarealet i forbindelse med f.eks. genopførsler, så vil dette ligeledes ændre på byens karakter.

UDKAST

I den østlige del af landsbyen er ejendomsafgræsningen markeret med hække. Dette fremmer ligeledes landsby atmosfæren.

Anbefalinger
Man skal fremadrettet være opmærksom på, at nye huse opføres med respekt for den eksisterende byggeskik i landsbyen. Det betyder, at der ikke bør opføres huse med helvalm eller huse i et plan. Nye huse bør opføres som 1½ plan længehuse, som er den traditionelle byggeskik på landet. Renovering af de eksisterende boliger bør ligeledes ske med respekt for den eksisterende byggeskik. Desuden bør facaderne være røde blanke mursten eller med filtset/kalket udseende.

Leestrupvej er en forholdsvis smal og snoet vej, og denne oplevelse kan forstærkes af bevoksningen helt ud til vejen. Man skal være opmærksom på at denne intime landsby fornemmelse vil forsvinde eller blive væsentligt forringet, hvis vejen bliver udvidet. Dog kan beplantningen også medføre, at der flere steder i byen kan være dårlige oversigtsforhold. Det bør derfor overvejes, om der evt. skal opsættes speedbump i byen, for at trafikhastigheden nedsættes tilstrækkeligt til, at byens indbyggere føler sig trygge på en smal vej uden cykelsti eller fortov.

Der er mange grønne områder i byen, men ikke noget fællesareal, som beboerne kan afholde fællesarrangementer på. For at styrke sammenholdet i landsbyen bør det derfor overvejes, om der skal etableres et fællesareal, som kan benyttes til byens aktiviteter. Arealet kunne evt. være i forbindelse med det netop genetablerede gadekær.

UDKAST